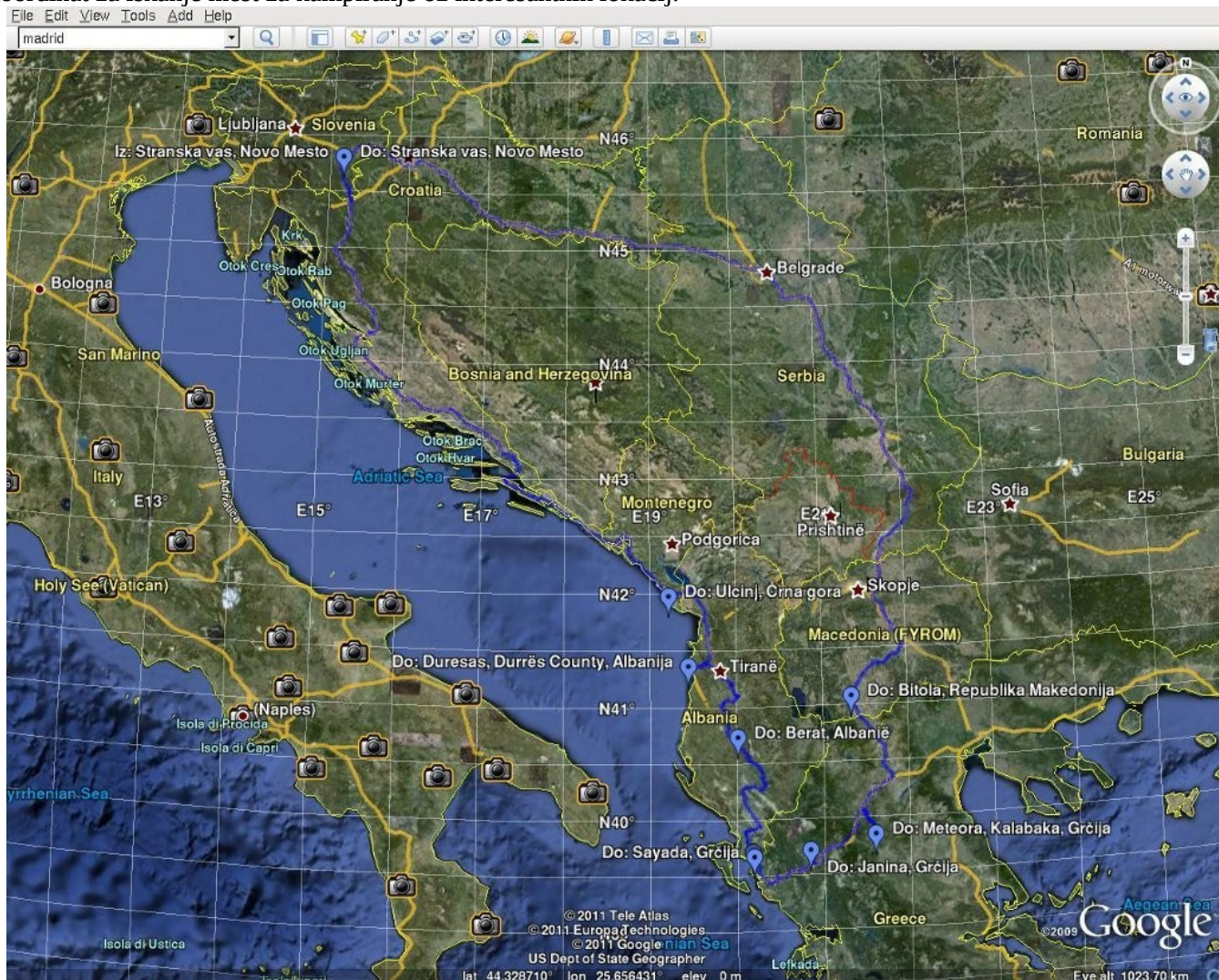

Preko Albanije, Grčije in Makedonije od 29.4. – 8.5.2011

Prvotni načrt je bil: par dni na srečanju CCS v Ulcinju, nato potegneva naprej preko Albanije (za naju eksotične, o kateri smo v preteklosti bolj malo slišali, razen to, da je nerazvita in “divja”) do Jonskega morja v Grčiji ter preko Epira proti Makedoniji, nato preko Srbije direktno domov. Par večerov interneta: Google earth in Google maps (hvala Google), čitanje potopisov (hvala Rosa), teh je bolj malo, ogled fotografij na Panoramio in zapis interesantnih koordinat za iskanje mest za kampiranje oz interesantnih lokacij.

Torej priprava za daljšo pot, na predvečer priključim elektriko in vključim hladilnik. Puf, vrže varovalko ven. Sledi preverjanje, bojim se, da ni kratek stik le pri hladilniku. Naslednji dan iščem serviserja. Serviserja ni v bližini, v Ljubljano pa tudi ne grem. “Zalaufam” hladilnik na plin, preverim, če ostala elektrika dela BP. Odhod prestaviva za en dan.

Prvi dan.

Končno odhod. Nič posebnega, kosilo na parkirišču motela **Jasenica**, takoj po zadnjem tunelu pod Velebitom. Mrzlo piha. Vremenska napoved tudi za južni Jadran nič kaj obetavna. Pred **Vrgorcem** ob cesti kupiva odlične jagode (baje najboljše na Hrvaškem), po zavitem asfaltu naprej, a se kmalu zasliši cviljenje nekje na zadnjem delu vozila. V Vrgorcu zveva za avtomehanično delavnico, jo najdeva, a so zaprli pred pol ure. Prijazna žena lastnika pokliče po telefonu mehanika, bo prišel pogledat čez uro in pol. Vdava se v usodo, a mehanik pride kmalu, ugotovi, da so potrebne nove zavorne ploščice. Ker je petek, ne ve ali jih bo dobil. Bo vedel čez uro in pol. Torej na ogled po Vrgorcu in v bližnji hotel na kavo. Čez dobro uro se prikaže mehanik. Ne samo, da ima ploščice, po njih je skočil v sosednjo Bosno, tudi zmontiral je že.

Popijemo skupaj eno pivo, je že pozno in bova kar tu prenočila. V trgovini menjava **100€ za 730 KUN**. Nihče naju ne moti. Garmin pokaže *N 44.24970, E 15.63839*.

Prevozila 468 km.
Drugi dan

Na avtobusnem postajališču v **parkcu dotočiva svežo vodo**. Kmalu iz Vrgorca naletiva na mejni prehod z BiH, vendar zapeljeva po cesti mimo. Čez hribe mimo Bačinskih jezer do Ploč. **Slikovita pot z lepimi razgledi in malo prometa**.

Po ravnici ob Neretvi slediva smer Dubrovnik. Ker ga poznavava, se ne ustavljava. Na meji v Črni gori brez problemov, prepričava uradnico, ki pobira **turistično takso=10€** da nimava kombi ampak **M1-posebno osebno vozilo** (tega noče videti v prometnem dovoljenju, pokazati moram s prstom sam). Za takso dobim **nalepko – velja 1 leto**. Na prvi črpalki dotočiva gorivo po 1,3€. Malo naprej od Herceg Novoga, je odcep do morja. Na obali poiščeva primeren prostor za kuhanje. Piha še, vendar je na soncu že kar toplo. Poleg ribiča, ki pove, da že dva meseca ni rib, niti malih ne, dobiva še obisk lačnega “ribiškega čuvaja”, bolje rečeno “fehtarja” s prijaznimi, lačnimi očki. Tako skuhava kosilo za tri osebe. Seveda se črnogorček s polnim trebuščkom zavalja v senco, niti pomahati z repom v slovo se mu ne da več, ko midva po kratki siesti (na potovanjih se pač mora človek prilagajati lokalnim običajem) odpeljeva dalje.

Ustaviva se kar na razgledni točki nad **Svetim Stefanom**. Za ogled je zaprt, potekajo sanacijska dela, a je

singapurskega denarja zmanjkalo za sanacijo tega bisera in nekaterih žepov (po pripovedi domačina v bližini). Torej na gas. Po enem izmed naselij, lep klanček navzdol, sledi raven odsek, domači me prehitvajo, izza grma pa **STOP! Prehitra vožnja, 30€** +pisanje zapisnika+plačevanje na pošti ali banki=uradna inačica postopka. Ker se mi enačba časovno in finančno ne izide, se sporazumemo za poenostavljeno neenačbo: 20€<moje jeze. Ker se ta izide, takoj odpeljeva (jezna) naprej. Tako sva izvedela, zakaj po tablah z omejitvijo (v tem primeru 40km/h, po koncu naselja ne postavljajo tabel s koncem omejitve. Po nekaj kilometrih zopet novo naselje z omejitvijo – torej vozi do naslednjega naselja z omejeno hitrostjo iz predhodnega ali plačaj! Voziva po glavni cesti, tudi okoli **zaliva Boke Kotorske**, saj je

vsezkozi prelep razgled na z zelenimi hribi obrobjen zaliv. V Budvi se ne ustavljava, da še pred mrakom dospeva v **Ulcinj**. V Ulcinju sva hitro našla **kamp Safari beach**, kjer je ostal še del naših ccsovcev (na meji sva jih videla precej, ko smo bili ravno na pregledu. Vreme slabo in mrzlo. Nikjer žive duše, najdeva jih zbrane v restavraciji pri ogledu TV prispevka v poročilih o obisku **50 avtodomarjev iz Slovenije**. Njihov zadnji dan srečanja. Hiter pozdrav z vsemi, s sestro in svakom se pozdravimo in malo poklepetamo. Ker sta že bila v Albaniji, svetujeta ogled Kruja. Zunaj dežuje, zato po večerji spat. Garmin: *N 41.903669 E 19.266053*.

Prevoženo: 319 km.

tretji dan

Dež je ponehal, a močno piha. Plaža z drobno sivo mivko mi ni všeč, mivka mi vedno zaleze povsod, še med pirom sili v zobe. Ves preostali del Slovenije v kampu se pripravlja za odhod – eni domov, drugi še malo drugam, midva proti Albaniji. Dotočim vodo, nekaj slik in jutranja kavica. Če bi bilo lepše vreme, bi s kolesom oblezla Ado Bojano, tako pa odrineva proti albanski meji. Cesta ozka asfaltna in vijugasta. Srečujem avtomobile z AL registracijo, v glavnem so mercedesi. Ob 11h sva na meji. Na žalost na pasu za kamione. Ne, da bi sicer bilo to kaj narobe, ampak tam imajo plato tehtnice za kamione. Seveda sem izjema ena na milion, katerega osebna izkaznica pade albanski policistki iz rok ravno v režo platoja te tehtnice. Reža meri kakih 6-7 mm. **Izkaznico vidimo**

kake ½ m globoko v nabrani umazaniji. Naenkrat je na tehtnici vse polno buč, policijskih in carinskih, same brihtne, čakalna vrsta se začne nevarno daljšati. Problem reši snažilka s plastično smetišnico na katere ročaju je bil navit selotejp. Eureka! Smetišnica ima sicer polomljen ročaj, je pa rešen problem nevarnega diplomatskega zapleta. Vsem šine smeh na obraz, osebna pa pod milo in vodo in gremo dalje. Menjalnice ni, v nekem rjastem zabojniku mi nek Albanec menja **20€ za 2.500 Lekov** – pozneje ugotoviva, da pošteno. Pri Skaderskem jezeru napačno zavijeva, za kar se garmin upre. Pri prvi gostilni je prostor za obračanje, obračam in zaslišim: "Živjo! Kaj pa vi tukaj!". **Prijatelj Marko** z bratom Mihom in ženama iz Novega mesta se nam režijo na vsa usta. So na prazničnem potepu, ker je Miha predstavnik neke firme in živi v Skopju. Ustavili so se le za par slik ob jezeru. Svet je res majhen. Midva bi še danes rada do Kruja oni pa v Skopje, klepetamo pa lahko doma. Miha nas še usmeri na pravo pot in se poslovimo. Želodci so kot tečna budilka, tista, ki te budi za na šiht in te ne pusti še pet minut zatisniti oči. Na eni od mnogih zapuščenih bencinskih črpalk zavijeva s ceste.

Prometa je bolj malo, tudi zato, ker je nedelja. Že sedaj bi lahko v Albaniji sestavili svetovno zanimiv muzej "**inovativnih vozil**" na vse vrste pogonov: od dvo-, štiri-nožnega, sestavljanjk različnih vozil vseh vrst, če bi jih le spravili s ceste na enem kraju. Novih vozil je malo, osebni avtomobili pretežno mercedesi, starejši in zelo starejši modeli.

Še par besed o **prometu**. Ceste ob obali in proti Skadru oz. Kosovem so OK. Nekatere odseke pospešeno gradijo. Za notranjost se je bolje prej pozanimati, razen če vozite terenca ali ste mehanik in imate rezervne polosovine in druge dele s sabo. Avtoservisov sem videl veliko, na srečo mi njihove kvalitete ni bilo potrebno preverjati. Mislim, da so veliki inovatorji. Prometnih predpisov ne upoštevajo. Da te bodo prehiteli po desni, te opozorijo s

hupanjem, če ni bilo hupanje namenjeno ravno mimo- idočemu ali vozečemu prijatelju. Hupo so vendar z nakupom plačali, zato je potrebno čimbolje izkoristiti. Na hitri cesti, rezervirani za motorna vozila sva naletela tudi na oslovsko vprego ali pastirja s tropom ovc. Torej **vse kar se giblje, so motorna vozila**. Na tej cesti, po kateri sva se midva vozila, je omejitev 80km/h. Pred vsakim dovozom na to cesto pa stoji

opozorilni znak za križišče z neprednostno cesto in omejitev na 40km/h za križišče. To velja za vsako, še tako nepomembno cestico, makar pelje z njiv. Ker bi bila vožnja po takih predpisih nemogoča, se teh omejitev nihče ne drži. Policija sicer kontrolira, najraje tujce. Na žalost spadam med njih in me potegnejo s ceste kot četrto žrtev tisti hip. Nenavadno visok in močan policist (**Albanci so praviloma drobni in majhni**) mi takoj napove: "Big problem" in mi kaže laserski ekran s 60km/h. Ali jim laser ne dela, ali pa se le delajo, da dela, saj sem vozil skoraj 80 km/h. Da ne bo šale, sva videla, kako je vozniku z italijansko registracijo pred nama jezno vrgel dokumente v avto, se sklonil v vozilo in mu pobral ključe. Nato zvedri obraz in pristopi k meni. Angleško ne zna, še dobro, da malo tolčem po italijansko. Ko mu razložim, da sem pač vozil kot drugi, me opomni ali nisem videl znaka za omejitev in se mi reži. Na to odvrnem, da sem tujec in se ne spoznam, zato bi rabil pomoč. Seveda mi pomoč rade volje obljubi, če mu plačam eno kavico. No, kavica je za policiste po 10€. Iz tega sklepam, da so plače policistov v Albaniji polovico manjše kot v Črni Gori. Glede na to, da cestnin v Albaniji ni, z Marijo to sprejmeva kot cestnino. V mapah za GPS so ceste v Albaniji slabo ali pa sploh niso zajete, jih pa gradijo zelo intenzivno.

Končno prispeva v **Kruje**. Cesta do **Skenderbegove utrdbe** je označena na začetku, nato po ovinkih in občutku navzgor dokler se ne odpre malo večji trg; naprej ne gre. Takoj pristopi prijazen možak s priponko z njegovo fotografijo na srajčnem žepu. Odredi nam drugo parkirno mesto in pove, da pelje pot do gradu skozi bazar. Marija nekaj okleva, saj je do gradu še najmanj 10min hoje, rosenje pa napoveduje dež in tudi

mrači se malo. Natakneva le vetrovko. Pogled od daleč je precej obetaven. Pot vodi po kamniti poti, delno obzidani in urejeni s prodajalnami in stojnicami s spominki ter lokali - bazar. Na vidnih mestih je tudi slovit konjak. V sami utrdbi več poslopij, ena je na novo zgrajen **Skenderbegov muzej** (leva slika), midva vstopiva v **etnografskega**, ki domuje v stari stavbi v turškem stilu (slika desno), takšna je tudi notranja ureditev in bogata opremljenost. Vstopnina

300 Lekov/osebo. Prostorji so opremljeni s funkcionalnimi predmeti, značilnimi za prostor. Prav v živo sva si predstavljala življenje na dvoru albanskega plemenitaša in narodnega junaka v srednjem veku.

Utrdba stoji na obronku visokih planin in je z nje prekrasen **razgled** na vse strani. Motijo edino številne **stojnice** in določena neurejenost, dočim je smeti nenavadno malo. V muzeju fotografiranje ni dovoljeno. Vseskozi naju nadzoruje uslužbenec, ki pa rade volje v lepi angleščini odgovarja na vprašanja.

Prospektov in fotografij ali drugega materiala **nimajo**. “Mogoče dobite v kateri od knjigarn”. Ker se nama ne ljubi delati knjigarniške inventure celotne Albanije, odloživa iskanje dodatnih informacij za domov. Ker vse to piše na internetu, za vedoželjne tu le ena povezava: [Welcome to Kruje, Albania - Albanian Canadian League Information Service \(ACLIS\) Presentation](#)

Zopet dež, sva kar malo slabe volje brez dežnika. Ko dež poneha se dobra volja povrne in hitro narediva še par posnetkov po okolici. Kruje je tudi danes močno in hitro se razvijajoče mesto. Novogradnja sili navzgor v hrib. Da ne zaprejo, pohitiva z nabavo **konjaka**, sicer nam doma ne bi oprostili tega smrtnega greha. Velika steklenica (700ml)=**3€**, za dve mali (500ml) pri drugem prodajalcu pa odštejeva **600 Lekov**. Kupiva še razglednice z znamkami. Najdeva prijeten kafič na bazarju, terasa je pri večini lokalov v prvem nadstropju. Dobra **kava + kapučin = 150 Lekov**. Redar že čaka pred avtodomom. Zahteva 400 Lekov, na kar se “pobunim” saj sem videl, da drugim ne računa nič. Naenkrat v nobenem jeziku nič ne razume. Končno v prah na avtodomu napiše 300 in reče: “for you”. To **nategovanje tujcev** mi gre že “ornk” na živce. A kaj naj storim? Zaradi ljubega miru potegnem krajšo in odpeketava po serpentinah navzdol. Pred Dračem zavijeva s ceste na velik plato iz utrjenega kamna. Na sredini je tipična streha na stebrih bodoče ženevsmkatere pumpe. Zapeljem tja, nakar se iz nekega kontejnerja v bližini prikaže možak in v polomljenih italijanskih besedah pove, da ni problem parkiranje, ampak, da bo on imel probleme. Na robu platoja je pa “no problema”. Ker nimava rada problemov, tudi drugim ne delat, se umakneva na rob, precej daleč od ceste. Pred, med in po večerji ubijeva osem albanskih komarjev na slovenskem teritoriju. Z užitkom pokončava klobaso s pivcem in komarje.

Zapišem dnevnik. Garmin pove N 41.37019 E 19.59076.

Prevozila 182 km.

četrty dan

Takoj po zajtrku me varnostnik opazi, ko stopim iz avtodoma in ves vesel priteče. Malo pokramljava – zasluži cca 100€ na mesec za 8 urno čuvanje. Je mojih let, kar ga silno razveseli, še bolj kot to pa, da imamo isto ime za džezvo in fildžan. Dam mu 10 dag kave, pa bi on najraje, da jo Marija kar tam skuha in bi potem lahko še vsaj dve uri lepo klepetali. Mi da svoj naslov, bom fotko z njim poslal od doma. Na splošno so **ljude silno prijazni**, razen Ciganov, ki fehtajo (vendar vate ne silijo) in “nategovalcev” turistov. Pri **mlajši** generaciji že naletiš na vsaj malo **angleško** govoreče, **zelo prav** pa pride znanje vsaj **osnovnih italijanskih besed**. Zaradi tradicije in tudi v zadnjem času se Albanija vsestransko močno povezuje z Italijo. Na cesti sva pogosto naletela na osebne avtomobile z I oznako. No, v nekaterih so bili tudi domačini.

V Draču nas Garmin v krožišču zapelje v port, vstop preko kontrole, na tabli: le s posebno dovolilnico. Nek Črnogorec ravno pri kontroli obrača, zato ne sprašujeva nič, odpeljeva po edini možni drugačni varianti in glej zlomka, po različnih razcepah in obvozi se znajdeva v istem krožišču. Ugasnem Garmina in kmalu najdeva v centru luštkan lokal za “coffee time”. Pred lokali v tej ulici imajo na palmah obešene **kletke s pticami** pevkami. Za naša ušesa, navajena bučanja iz zvočnikov, da se še pogovarjati ne moreš, pravi balzam, čeprav se mi ptice malce smilijo. Najdeva pošto po treh nasvetih “še tristo metrov” in oddava razglednice. V hotelu s 5* vprašava za turistično pisarno ali prospekte z informacijami o znamenitostih Drača. Ima le enega, ki pa je le naprodaj za 200 Lekov. Kupiva in se podava na ogled **Dures-a** (po albansko), oz. **Drača** po naše. Je največje albansko pristanišče, zato v tisti del nisva silila. Po mapi je najbližja **Bashkira**. Nič posebnega, je upravni sedež in ima uro na stolpu. Nahaja se na osrednjem velikem in lepo urejenem trgu, ki ga obkrožajo še

gledališče in impozantna nova **mošeja**. Albanci so v zgodovini izkusili vse vrste verskih vplivov, tudi Skenderbeg je odrasel in se izobrazil pri Turkih, po vrnitvi v Albanijo pa se je povezal s tedanjima kraljevinama v Napoliju in Benetkah, užival podporo štirih papežev tedanjega časa ter sprejel katoliško vero. Zato je **verska toleranca** v Albaniji izredno velika, čeprav je 90% muslimanov, 20% pravoslavcev in 10% katolikov. Mimogrede: Albancev s Kosova ne cenijo preveč. Ogledava si še zelo velik **amfiteater** s 15000 sedeži, ki pa jih ni več. Med križarjenjem po Draču me premami Sultanova slaščičarna, mmmm, prava **baklava**! Ne ena, osem vrst. Z Marijo se hitro dogovoriva za “meni” tako, da bova lahko malo izmenjala. Dobro, vendar so “naši” Šiptarji nadgradili sultanove recepte.

Ker se loterije “najboljšega soseda” kljub mamljivi ponudbi nisva imela namena udeležiti pa tudi noge so začele protestirati, sva odstopila od ogleda trdnjave in muzeja, saj naju še eden čaka v Beratu. Pri ulični prodajalki kupiva mimogrede še kumarice in paradižnike, potem v kombi in na pot. Pred mestom Lushnje opaziva na vzporedni lokalni cesti na desni napis MegaMarket. Izgleda, da ni prevara, saj je stavba velika in nova. Zavijem z glavne ceste, parkirava in vstopiva. Vse je po naših standardih. Stavba klimatizirana, na eni strani bife, na drugi trgovina. Izbira kot doma, ni bila prevara. Dopolniva že načete zaloge in si privoščiva normalno, zelo čisto stranišče, s papirjem in papirnatimi brisačami vred. Kakih deset km dalje zavijem na standardni PZA – opuščeno

pumpo. Ker je postalo vroče, (sonce, hvala bogu) zavijem pod nadstrešek v senco. Pri kuhanju ne morem pomagati, ker moram sprejemati goste. Najprej se pripeljejo policaji, če imamo kakšne probleme. Ni problemov, ni več policajev. Malo dalje na drugi strani ceste začnejo delati probleme drugim. Nato pridejo tri račke, ki pa se zbojijo obmetavanja s kruhom ali pa morda že vejo, da se tudi na ta način pride do lonca. S polja prihaja družina z mlado mamico z dojenčkom v naročju naravnost v naši smeri. Le zakaj? Diskretno se umaknem in kukam ven. Gospod gazda se usede malo stran, “babi” govorita tako hitro, da jih stari očitno ne dohaja in naveličano strmi v svoje uboge noge. Ne vidim natančno, mislim, da mamica doji dojenčka. Za nas se ne zmenijo, še pozdravijo ne, kar izginejo. Tudi prav, vsaj kosilo jeva v miru pa tudi en kozorog najde pot iz hladilnika v toplejše kraje. V sosedstvu naredim še fotko “tipične” albanske hiše v ravninskem delu. Visokega obzidja okoli ni, ima vrt in sadovnjak, bolj neurejeno, po velikosti manjša. Vsaka ima na

strehi vsaj en rezervoar za vodo. Glede na to, da je Albanija zelo vodnata, verjetno to ni zaradi pomanjkanja vode, pač pa velikokrat zmanjka elektrike za dalj časa. Takrat pa rezervoar poskrbi za potreben padec. Po krajšem počitku odpeljeva in kmalu najdeva odcep za **Berat**. Naselja postajajo vedno bolj revna, hiše manjše, **luknje v cesti** večje. Po 10 km sem mislil, da mi bodo omarice odpadle s sten, Mariji postane slabo, meni pa tudi, ko pomislim, kako bi v teh je..cih servisiral avto. Piko na i postavi dolga kolona, ki ji jpohaja potrpežljivost pri mojem slalomu po celi širini ceste. Na primernem mestu se

odmaknem – kako so zdrveli mimo mene!? Nasvet: kdor ima rad svoj avtodom, ga bo pustil v večjem mestu in obiskal **Berat** z enim od njihovih številčnih **avtobusov**. Obrnem, trpim, ko se vračam, nazadnje sva zopet na glavni cesti.. Lepa cesta se pred **Vlorejem** razširi v novo **štiripasovnico**. Po 5 km pripeljeva do zapore čez cesto – zaprta cesta in slab obvoz. Vidim, da vozijo mimo, greva še midva! Vozim za kombijem, polnim možakarjev. Prehiti nas osebni, tera 160km/h (ocena). Po še 5 km se osebni avto vrača. Le kako je lahko pri tej hitrosti obrnil? Mi s kombiji smo pa gadjje. Furamo do konca, kjer se ustavimo in gledamo Vlore 300 m pred nami. Ceste od tu ni več, tudi gradbene ne. Nič. Iz enega osebnega avta se usuje cela družina in ocenjujejo situacijo. Ata zleze v avto in zapelje s ceste po sveže zgrajenem **nasipu iz zemlje**, visok cca 4-5m, z nagibom kakih 50° in nasede. Ostala družina družno potisne, avto se lepo odpelje po “trebuhu” do dna nasipa, malo poskoči in obstane v blatnih kolesnicah gradbenih strojev. Od samega šoka nisem fotografiral. Obrnem in lepo nazaj ter pri zapori na obvoz na staro cesto. Po včasih znosno, včasih neznosno luknjasti cesti se dokopljeva Vloreja. Na kavico, da se otreseva šoka in naprej. Počasi zapuščamo obalo. Po serpentinasti, strmi, prepadni, vendar dovolj široki in gladki cesti grizemo v notranjost. Poprečje nagiba klancev je 10°, zavoj serpentin za hitrost 20km/h. Prometa skoraj nič. Rastje postane celinsko, zelo lepa narava, cesta vodi mimo naselij. Preko Himare sva ob 22h pred Sarando, našim ciljem za ta dan. Parkiram na parkirišču Panorama restavanta ob morju. Pretegneva noge in opazujeva **kresničke**. Na tisoče, vse miglja od malih lučk. Zopet dežuje, zato le večerni obred: večerja, jaz pisanje dnevnika, Marija rešuje križanko za lahko noč. Še kratek posvet in priprava za posteljo.

Kje sva? N 40.05255 E 19.80358
Prevozila 104km (ampak kakšnih!)

peti dan

Navsezgodaj dobiva obisk. Krave ob njihovi lakoti hitro mine zanimanje za nas. So precej manjše od naših, pač albanskih dimenzij. Dež še naprej blagoslavlja vse kar je na tem koncu, zato si z dežnikom ustvariva lastno panoramo za slikanje.

Vendar, ko dež poneha....

Saranda je najjužnejši, turistično najbolj razvit kraj v Albaniji. Po mojih informacijah premore tudi

sodoben kamp, ki pa ga zaradi pozne ure nisva poiskala. Plaža ni več mivkasta, ampak droben pesek. Povsod se gradi, kmalu bo podobna betonskim jadranskim mravljiščem. Albanci ne vlagajo v industrijo ampak v turizem. Po njihovem so to hoteli, kavarnice in restavracije, vse ostalo pa je še na skoraj čisti nuli. Da ne govorimo o osebni kulturi. Smeti ležijo tam kamor so pač padle. Smetnjakov ob poteh skoraj ni, poznajo sicer komunalne zabojnike, vendar so vsi brez pokrova – odtrgani pa tudi po strani stojijo, ker so pomečkani. Nisva videla kako to

praznijo.

Ne, ne, to ni delavec, ki visi na nitki življenja. Je le **človeška lutka**, ki jo poleg **vencev česna** obešajo gradbinci na novogradnjah, da odganjata zle duhove. Tako nama razloži prijazen natak ob jutranji kavici v prijetnem lokalčku ob morju. Prikazalo se je sonce in obsijalo temno modrino Jonskega morja, saj leži Saranda že nasproti **Krfa** (ki pa je grški). Natakar nama dvakrat poudarjeno odsvetuje mejni prehod **Konispol** za Grčijo: “zelo, zelo slaba cesta”. Priporoča prehod **Kakavie** – kar pomeni vS20saj 100 km naokoli, tu pa je na dosegu roke. Posvet: če je za Albanca zelo, zelo slaba cesta, kakšna je šele za nas. Ali morda Albance blizu grške meje že vleče bolj na evropska merila? Spremeniva začetni

itinerar z vsemi točkami, pobranimi na internetu? Nazadnje prevlada "ziheraštvo", kot upokojenca imava čas, gorivo pa tudi ne bo tako velik strošek. Torej še malo Albanije. Zopet v notranjost in v hrib. Vse bolj bujno zeleno rastje. Peljeva mimo **HE Bistrice**, kako domače zveni. Vidiš ogromno cev, po kateri je na turbine speljana voda s hriba. Nato se cesta oprime rečice, po nekaj kilometrih se prijateljsko razideta: cesta gor, voda pa dol. Cesta si bo pač poiskala drugo vodo in obratno. Tako je to v Albaniji. Kot da bi nama cesta hotela pritrditi, za ovinkom skoraj spregledava vodno zajetje.

Stop, vzvratna, dvakrat počakam, da kamion in avtobus odsopihata mimo naju in že sva pri zajetju **bistre studenčnice**. Okusna, hladna, z veseljem jo točiva v avtodom. Preden končava, se zvrsti pri zajetju pet osebnih avtomobilov. Nekateri ga pustijo kar sredi ceste, se osvežijo in nadaljujejo pot. Tudi midva. Zajetje je na N 39.91870 E 20.14137.

Po previsu ceste v spust se odpre pogled na precejšnjo ravnico. To je **dežela bunkerjev**. Z njimi je prekrita cela ravnina, razvrščenimi lepo v kvadrate. Videti je, da so jih delali serijsko in tako tudi postavljali. Glede na smer odprtih, so pričakovali napad z grške strani. Nekateri so že izrabili to značilnost in začeli izdelovati bunkerčke kot **spominek**. Ob 12.30 sva na grški meji. Za **preostale leke** sva že natočila dizel na črpalki pred mejo, na prehodu meje ni zapletov in kamionskih tehtnic, le grški policaj se nekaj zmrduje, ker na prometnem dovoljenju ni zvezdic EU. Ob 13.10h vstopiva v 5. državo na najinem potovanju. Spustiva se v dolino in ob jezercu najdeva počivališče. No tudi tu se valja nekaj smeti. Miza je polna sledi prejšnjih obiskovalcev. Sonce se skriva, piha precej močan veter zato morava sproti obteževati papirnate brisače, s katerimi oblagava zamaščene deske. Z Albanijo nima Grčija veliko prometa, zato mirno pomalicava. Da pretegneva noge, pa si od blizu ogledava **drevesa z lila-roza cvetovi**. Na zadnjem delu poti sva jih pogosto videvala cveteti v divjini, kot pri nas n.pr. divje češnje.

Pot proti Ioanini (Janini) pelje (jasno) preko hribov., tako kot kasneje v vsej Grčiji, celo ob morju. Če hočeš iz naselja A v naselje B, se pelješ najprej malo gor, nato dol, par serpentin in si tam. Raj za kolesarje.

Uživala sva v zelo **lepih razgledih povsod po Epirju**. Ceste navadno tudi serpentinaste in lepe. Le redko sva naletela na slabši odsek z malo bolj izdelanim asfaltom. Vasice včasih visijo v bregovih, včasih se čeperijo na temenu hriba. Hribi so zaobljeni in poraščeni, podobni albarskim. Večkrat sem se vprašal, kako je tu poleti ob vročini. Da je pozimi sneg pa vem, ker premorejo tudi smučišča. Edino na njihovo pisavo se nikakor nisem uspel do konca privaditi, čeprav poznam grško abecedo in cirilico. Na cesti na srečo po krajevnih tablah in smerokazih v njihovi pisavi sledijo po 50m še **table in smerokazi v latinici**. To je zagotovo posledica dejstva, da je tudi Grčija v EU.

Pred Ioanino zavijeva nazaj k Jonskemu morju. Pred prihodom v **Igoumenitse** dotočiva gorivo 66,9 l = 105€.

Igoumenitse je glavno pristanišče v SZ Grčiji. Veliko mesto, vendar **brez turističnih informacij**, kjer bi izvedela za kak kamp. Jedla bi že kaj poštenega, odločiva se za ribe, saj sva na morju. Komaj najdeva

eno ribjo restavracijo, vendar jo **odprejo šele ob 20h**. Sprejemljiva bi bila tudi kaka druga “poštena” hrana, a so ob tej uri odprti le lokali s **hitro hrano**: kebab, pizza, cvrtje na vse načine. Za iskanje sva izgubila debelo uro, postaneva malo slabe volje, lačna, utrujena od štrapljanja in vpraševanja, brez informacij. Zato kreneva proti severu, do prečudovitega kampa (inf. vir: internet) v **Sayadi**. Spet od morja stran pa malo čez hribe, kot je v Grčiji v navadi in že sva pred kampom. Kamp zaprt in **zapuščen**. Od obupa naženem Garmin, da nas pelje do enkratne plaže **Stromili**, katere sliko sem videl na internetu. Plaža je tam, z vrha, s ceste izgleda čudovito, samo, ne najdeva poti nanjo, a že mrači se. S preluknjanimi želodci se odločiva za domačo hrano na domačem terenu. Parkirava slovenski teritorij ob grški cesti in odpreva gostilno z domačimi jedmi.

Še pivce za živce in obvezni podatki: N 39.63880 E 20.16105.

Prevoženo: 423km

šesti dan

Eol se je nama ponoči maščeval za najino jezo in ravno pred izhodom nalil polno lužo, drsna vrata sva slabo zaprla, da je **voda zacejala**. Nočno dežurstvo naju je izčrpalo, zato malo potegneva s spanjem. Vrneva se v Igoumenitse in zveva za **kamp Drepanos**, ki da je odprt. Pa **ni**. Glavni vhod je odprt, Marija stopi na ogled, jaz pa počakam, če se kdo prikaže. Marija se vrne v kratkem času: v tuš kabinah dreki in raste trava. Kakih 500 m stran zagledava neko stavbo, je restavracija. V njej vedo le to, da ta kamp **ne dela več** že dve leti. Eden od gostov ve za **kamp Neftikos** na drugi strani Igoumenitse, kakih 12 km ven iz mesta. Že na pamet vozim skozi mesto in ven. Po kakih 10km zagledava napis: **kamp KALAMI BEACH**. To ni priporočeni, vseeno preveriva. Kamp je **ODPRT!!!** Kasneje zveva, da je odprt od sredine marca do konca oktobra 24 ur na dan.

Pride prijazna receptorka, pove, da imajo “vse živo”, kar želiva za ceno **19,5€** na noč, elektrika je vključena v ceno, parcelo izbiramo sami. Restavracijo odprejo za jesti ob 18h, zaprejo ob 22h, svež kruh v minimarketu dostavijo vsak dan ob 20h. Bife in minimarket delata kadar kdo pride. Pes je lahko v kampu, na plaži pa ne. Sonce ob rahlem vetru obsije modre valovčke in najini duši. Ekipa avtodoma sklene dogovor za dve nočitvi in polnjenje akumulatorjev.

Ura je 15.24h, najdeva lepo mesto in se namestiva. Najbolj potrebna sva poštenega tuša. Jaz zaradi ravnotežja vlažnosti preventivno pijem eno pivo.

Do “kočerje” (kosilo-večerja) imava na razpolago še eno uro, zato si ogledava kamp, ki je družinsko podjetje. Od štirih ali petih odraslih vedno nekdo dežura v restavraciji, ki je povezana z malo, a dobro založeno in ne prenasano trgovinico. Povsod je mirno, tudi zvočniki na terasi restavracije so ravno prav pritrjeni.

Kamp je postavljen na sedmih terasah, vendar so tuši in WC dostopni le po stopnicah – **neprimerno za invalide** z vozičkom. Tuš kabine imajo pregrado, da vse lepo ostane suho, kljukic za obleko in brisače povsod, za pregrado polica za odlaganje in še manjša pri tušu. Straško s 5* pridite na ogled, kako se dela!

V tem letnem času je veliko zelenja in rož, vse zelo vzdrževano.

Sanitarni blok za AD je vedno vzorno čist. Seveda je lahko med navalom turistov kaj drugače. Ob najinem prihodu nas je bilo kakih pet obiskovalcev, do večera in naslednji dan pa sta se napolnili prvi dve spodnji terasi, kar pa se ni poznalo na čistoči ali topli vodi. Smetnjaki so nameščeni na 10m.

Jonsko morje ima na soncu pekrasno temno modro barvo, zato še par fotk z vrha in na plaži

in že je čas za grško božanje želodcev. Marija naroči musako, jaz pa meso na žaru z zelenjavno prilogo in pomfrijem, zraven obvezna grška solata s feto. Vsa zelenjava v solati ima izrazit, poln okus, da o feti in pol litrčka suhega rdečega grškega vinčka ne govorimo. Musaka je originalna, Marija je ne more prehvaliti. Saj tudi moje ni bilo slabo, vendar meso na žaru je povsod podobno. Z vinčkom ob šumenju valov se crkljava do zapiranja restavracije. Plačava **25€**.

Še kje: N 39.6880 E 20.16105 ; Prevozila 20 km.

sedmi dan

Sonce, morje, pivo, dremanje v senci, klepet s sosedi. Najbolj glasen je Dick, ki je ponosen, da je avstralski Irec, zato nosi tatoo: Obrisi Irske, nad njim napis Avstralija, spodaj pa Ireland. V Španiji renta avtodom za dva meseca, končal pa bo v Dublinu pri mami. Napor dneva je bila menjava plina, malo lažje sva dokončala načeto steklenico refoška.

osmi dan

Po zajtrku plačava 39€, običajna priprava -WC, voda, še kavica za na pot. Slovo od zaliva in otoka Krfa v ozadju.

Pred Igoumenitse zavijeva na avtoceto proti **Janini**, kjer z malo kroženja v centru najdeva **parkirišče** N 39.6653 E 20.85528. Cena parkiranja enotna – **3€** za **celodnevno** parkiranje, obvezen odhod do 7. ure naslednjega dne. Greva peš 1.km do **turističnega urada**. Dobiva angl. prospekte za dva predela Epira, za Janino pa le **v grščini**. Razočarana sva nad turistično organizacijo. Pričakovala sva drug nivo. Mogoče je tako samo v tem delu Grčije. Z mapo v roki iščeva restavracijo, kar opazi mlajša ženska

pristopi na pomoč in takoj pokaže na lokal, ki na zunaj ni nič posebnega. Tam strežejo dobro **tradicionalno hrano**, je **poceni**, (podobne sva nato videl še blizu пристаниšča) zato je vedno polno. Vse je bilo res, le z natakarnjem smo se težko sporazumeli. Marija je nazadnje naročila nekaj, kar bo meso z zelenjavo, meni naj pa prinese tisto kar sam najrajši je. Imen jedi si nisem zapomnil, izbire nisva obžalovala. Na mizo je prinesel 1l vina v vrču, zaračuna pa le 2dcl, kolikor sva spila. **kosilo=16€**.

Muzej izpustiva, ob **jezeru** prideva preko velikega zelenega parka do mogočnega **obzidja iz turških časov**, ki obdaja stari del mesta.

Končno najdeva vhod, **plačila ni**.

Obzidje je gradil koncem 18.st. Ali Paša, ki je tudi pokopan za mošejo. Dvojni zid deluje zelo imponantno, š35iroka gradnja je omogočala premik artilerije in logistiko., v spodnjem delu pa so bili prostori za vojake. V novejši stavbi, ki so jo zgradili Grki kot rezidenco na mestu vojaške bolnišnice pa je urejen Bizantinski muzej. Jaz si ga na hitro ogledam, Marija pa jraje počiva v prijetni senci. Muzej je predvsem zbirka ikon iz različnih cerkva in obdobj iz časa Bizatinskega vladanja, zanimivo in lepo ampak preveč podobnosti na kupu me vedno nekako ubija. **Vstopnina=6€.**

Pri vračanju zavijeva na sladoled, dober a drag, 2,5€ za kepico. Pogovarjava se na glas, kje bi bil supermarket, kar je ujel mimoidoči Grk. Čeprav govori le svoj jezik, je sam od sebe takoj priskočil na pomoč in z gestami pokaž pot. Res so prijazni ti Grki. Odvlečeva nakupljeno v kombi, ukaz: Garmin – Meteora! Res nas lepo vodi, jasno, najprej v hrib, od koder

je prekrasen pogled na jezero z mestom v ozadju. Na nekaterih vršacih je še viden sneg. Nato naprej po cesti in na odcep po bližnjici za kozje pastirje. A ga uženem. Malo preračunava, jaz se pa smejem, ampak na črpalki za vsak slučaj preverim in dobim natančna navodila za pot. Kmalu se priključimo na avtocesto. **Smer Grevena, odcep za Trikala.** Se že znoči, ko vozim mimo **kampa Meteora Garden.** Prepozno sem zagledal napis. Zavijem z glavne ceste na veliko **parkirišče stadiona.** Skleneva, da sploh ne greva v kamp, zato parkiram ob zidu.stadiona. Marija pripravlja večerjo, jaz pa zunaj pretegnem noge. V temi izza obzidja slišim kričanje, zato grem do vhoda stadiona

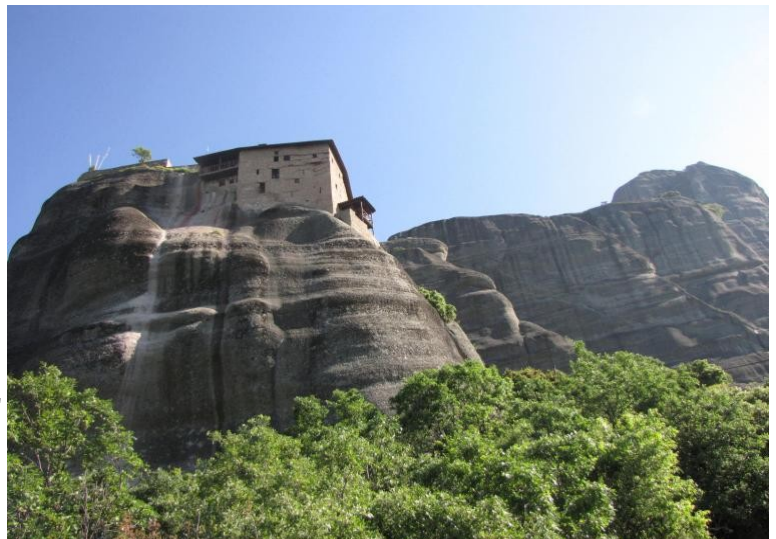
in vidim štiri mulce, ki pri zelo slabi svetlobi od cestne razsvetljave nabijajo nogomet. Piha zelo mrzlo, mulci so odnehali, vklopiva gretje.

Garmin ponižno pove: N 39.70119 E 21.61334.

Danes prevoženo 255km.

deveti dan

Jutro je sveže, veter se je umiril, sonce obsije značilne nenavadne oblike skal, na katerih čepijo samostani. Zid ob katerem stoji naš mali dom, je ves popackan. V Grčiji z največjim veseljem z barvnimi razpršili **packajo prometne znake do nerazpoznavnosti.** Res lepega grafita v Grčiji nisem videl. Če je izpisano ime, je že velik dosežek.Meteora je niz samostanov blizu kraja Kalampaka v Tesaliji. Že zlizano skalovje (od blizu so vidne plasti rečnega kamna) nenavadnih oblik, zanimivih že

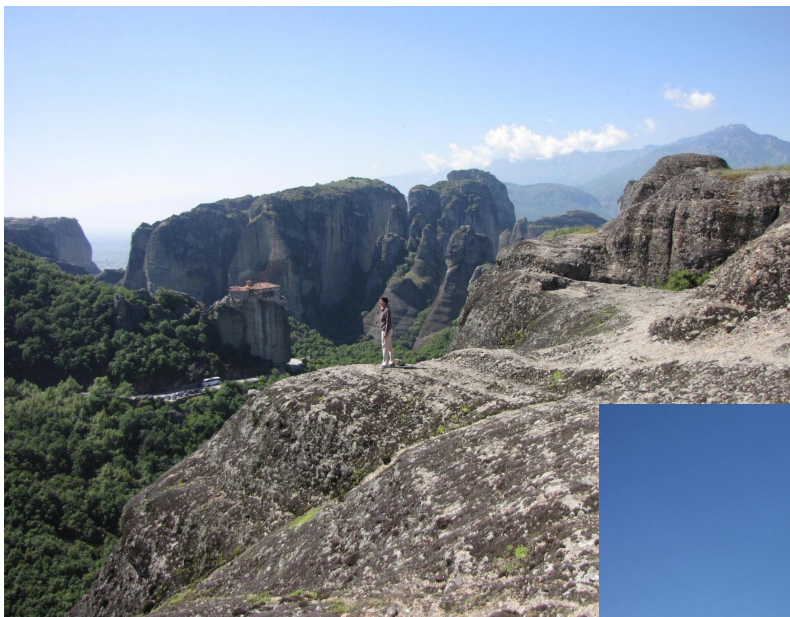

samih po sebi. To svetovno zanimivost sem že večkrat videl na fotografijah, sedaj pa sva jo obiskala v živo. Kot vedno, vredno vsakršnega napora – enkratno. Obiščeva prvi samostan, na katerega naletiva. Najprej skozi zelenje na začetku, do vznožja skale, nato še 95 stopnic. V njemu so del odprli za turiste. Marija si mora čez hlače oviti nekakšno krilo, ki pa so ga nekatere kar odnesle kot spominek, pa tudi pri obisku naslednjih samostanov je prišlo prav. Vstopnina 2€/os., vse pod kamero, fotografiranje ni dovoljeno. Eden od menihov dežura, pobira vstopnino in kontrolira turiste. Iz zvočnikov se pritajeno predvaja liturgična glasba moškega zbora. Čeprav izgleda vse stisnjeno, na vrhu najdemo tudi koticke za razvedritev z delno pokrito **teraso**, vrtilkom in sadovnjakom. Od

tam je prekrasen razgled v dolino, zdi se mi, da je tudi zrak čistejši. Z obstoječim skalovjem si na drugi strani gledamo iz oči v oči. Po ogledu kupiva malo ikonco z nalepljeno slikico na lesu – proizvod menihov, Marija pa za srečo prižge še eno svečko.

Obiščeva še druge samostane, vendar ne vstopila več v nobenega, saj je verjetno za turiste scenarij v vseh podoben. Uživava pa v prečudovtih pogledih, tako na samostane, kot na okolico.

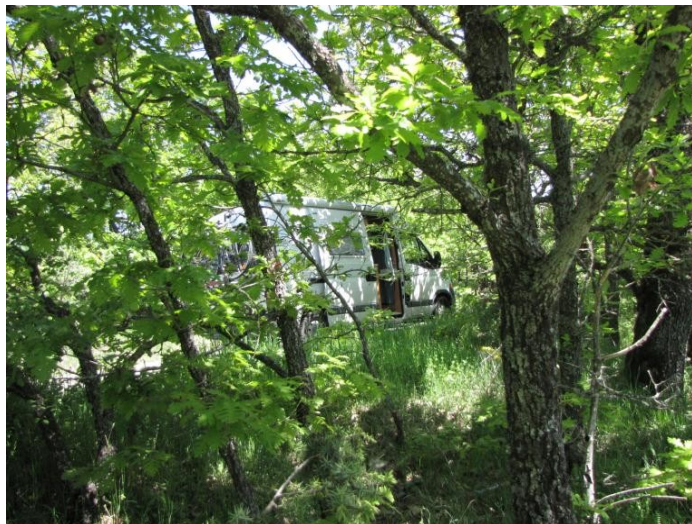

Marija najde parcelo za novi vikend. Pravi, da je idealna, lahko pokličeš sosede na kavo kar tako, da obesiš kako cunjo na okno. No, verjetno tudi menihi danes uporabljajo mobilne telefone, saj so na vse samostane montirali **žičnice**, ki sicer kazijo podobo, življenje pa močno olajšajo. Malo sem skeptičen, kam bova spravila toliko menihov na kupu. Pa ta še gre, ki je manjši, bolj me skrbita tale dva na drugi strani parcele:

Na teh terciarnih skalah je **šest samostanov**, eden iz 15. ostali pa iz 16. stoletja. Samo v enem so redovnice. V Wikipediji vse piše, nikjer pa nisem našel podatka, ali se obiskujejo in izmenjujejo svoje izkušnje. Če bova tam zgradila vikend, bom že zvedel.

Vsake lepe stvari je enkrat konec. Od Meteore sva vsa blažena vzela slovo. Spustiva se proti mestecu Kalampaki, velik napis SuperMarket Restaurant naju pritegne. Kave ekspres ne more skuhati, v džezvi lahko, vendar sladkorja ne more posebej postreči. Super market je le mini market. Še dobro, da je čez cesto pekarija, kjer nabaviva dober kruh in kup slaščic, tudi lokum in odličen burek, nato odpeljeva v smeri **Grevena, Kozani**. Preko hribov in dolin, najdeva prijeten hrastov gozdiček, sonce je prestavilo v višjo

hitrost, zato je **gozdiček** s svojo senco kot ustvarjen za kosilo in kratko siesto. Med potjo z avtoceste zagledava veliko **pokopališče**. Kjer so mrtvi so rože, kjer so rože je tudi voda. Res je kmalu odcep, najdeva pokopališče in ostrmiva: Grki so še bolj udarjeni na nagrobne spomenike. V glavnem dvojni, veliki iz belega marmorja, v sredini zaklenjena niša za sveče in cvetje, ikono ipd, z nalepljeno barvno sliko pokojni-ka/ce. Dotočiva vodo, ker že dolgo nisva naletela na **javno**

hitrost, zato je **gozdiček** s svojo senco kot ustvarjen za kosilo in kratko siesto.

Med potjo z avtoceste zagledava veliko **pokopališče**. Kjer so mrtvi so rože, kjer so rože je tudi voda. Res je kmalu odcep, najdeva pokopališče in ostrmiva: Grki so še bolj udarjeni na nagrobne spomenike. V glavnem dvojni, veliki iz belega marmorja, v sredini zaklenjena niša za sveče in cvetje, ikono ipd, z nalepljeno barvno sliko pokojni-ka/ce. Dotočiva vodo, ker že dolgo nisva naletela na **javno**

100m od jezera, začuda komarjev ni, zato pa nama lokalni žabji zbor zapoje uspavanko (in zjutraj budnico tudi).

N 40.72642 E 21.68053

Prevoženo: 226 km.

deseti dan

Zjutraj sva najprej hotela malo presedlati na kolesa za eno turo okoli jezera, saj je kraj idiličen za tak podvig, vendar bi to pomenilo podaljšanje potovanja še za en dan. zato narediva mali foto safari ob jezeru. Pozirata tudi pelikan in ptič, ki se oglašata kot žaba.

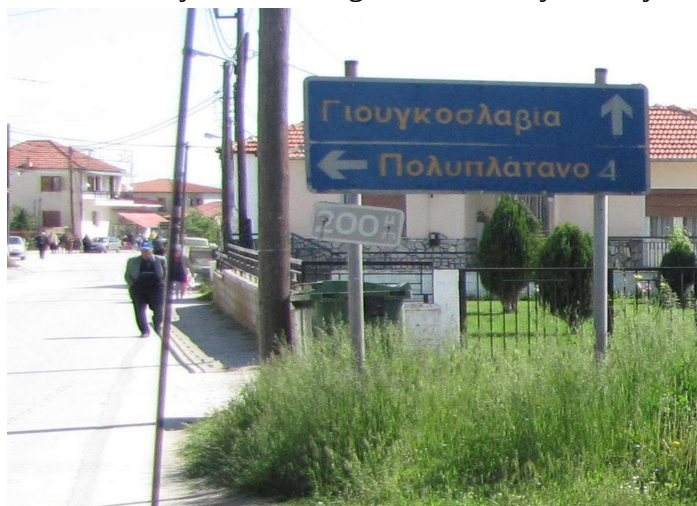

V Florini se ustaviva na kavici.

Lokal je po stenah okrašen s predmeti (oblačila, preproge, bakrena posoda), ki naju spominjajo na Bosno. Izkaže se, da je lastnik delal 15 let za predstavništvo **Dane** z Mirne v Makedoniji, dokler ni oženil domačinke, tudi Makedonke, saj je tu 80% življa makedonskega, pri čemer mislim na slovansko govoreče. Če vprašaš Grka, kje se gre v Makedonijo te bo čudno gledal: "saj smo v Makedoniji". Žena je že bila v Sloveniji, tudi na Triglavu. Zanima jo kako je na Bledu in v Bohinju in če še imamo Slovensko

popevko. Prijazno postreže z odlično turško kavico in domače sladko iz kutine poleg. Hiša "časti". Prijateljsko se poslovimo in že smo pred mejo **Jugoslavije**, ker Grki nočejo napisati Makedonija. O tem je že Rosa pisal, tu je še dokaz.

Že sva šesti državi po vrsti. Brez zapletov doseževa Bitolo. Zavijeva še k odkopaninam Herakleje, pomembnega mesta tako v času Filipa

makedonskega, kot kasneje za časa Rimljanov (amfiteater), najbolj impresionirajo **mozaiki** iz 4-6. st. v veliki baziliki iz bizantinskih časov. Lepo je urejena tudi bogata zbirka odkopanih predmetov. Odkopan je le delček velikega mesta.

V Makedoniji se nisva več ustavila. Prestopila sva mejo sedme države – Srbije. Od tu dalje je vredno omeniti le nov **motel Predejane** blizu Leskovaca, izizza 2. tunela in pred zelo kratkim 3. v

smeri z juga. Je v lasti Rusov, dobra hrana in vse na evropskem nivoju. Ostali moteli, kjer sva se ustavila, so slabo vzdrževani ostanki jugoslovanske zgodovine. Še enkrat dotočiva 87,35 l goriva za 11.879,6 din, za kar daja 118€. V Beogradu ne najdeva smerokaza za Zagreb, le **Šid**. Na srečo veva, kje je Šid. Dež zopet tolče po šipah, zahladilo je in veje hladen veter. Mene vleče v domačo posteljo, a Marija že popolnoma na koncu moči doseže večino v parlamentu in sprejme zakon o prenočevanju cca 200 km pred Zagrebom. Ker spoštujem pravno popotništvo, zavijem pri prvem motelu na parkirišče.

11.dan

Spala sva 5 ur. Rogljič s kavo pospraviva v motelu in že sva na poslednjih km proti domu. Na zadnjem počivališču Starine (pred Otočcem) izpraznim WC. Opazim, da je to opravil nekdo že precej pred mano, saj se je že zasušilo, vendar v odprtino za odpadno vodo. Nihče pa tega ni pospravil. Ravno tedaj pride snažilka, ki pove, da za okolico skrbijo čistilke, za ta blok za avtodom pa ne ve kdo na bi bil zadolžen. Na glas zagrozim, da se bo že zvedelo, ko bo enkrat v časopisu in odpeljem. Menil sem, da bi bilo bolj učinkovito, če urgira UO CCS. Kasneje sem preveril, je bilo odmašeno, le cev za pranje je manjkala.

Ljubo doma, kdor ga ima, so rekli že stari Neandertalci. Midva ga doseževa ob 9.30h. Kljub soncu je hiša mrzla, torej prvo opravilo – zagon kurjave. V času odsotnosti je zopet zrastle trava, pa plevel, pa grmovje, pa pranje, pa... Do naslednjega potepanja zagotovo ne bo dolgčas.

Na koncu čestitam vsem, ki so zdržali z branjem do konca. Da sem bil bolj podroben je kriv moj drobno popisani dnevnik in kopica lepih fotografij, predvsem pa namen, da prikažem najino videnje potovanja, čar doživetij, ki niso vedno le "velike" znamenitosti. Potovala sva po krajih, kamor druge vleče na kopanje in

lenarjenje naju pa dežela kot taka. Poskušal sem tudi prikazati razmere, kakršne morda čakajo tistega, ki bo tod potoval. Morda bo dragocena kakšna informacija, zato sem pazil, da sem jih vključil v ta potopis, opustil sem opise znamenitosti in krajev, saj jih lahko vsak najde na internetu. Še opozorilo ostalim potopiscem: Fotografijam, ki sem jih vključil za ilustracijo teksta sem moral večkrat zmanjšati resolucijo, da sem končno dosegel sprejemljivo velikost. To opravite preje, ker je kasneje potrebno precej "telovadbe" in prilagajanja teksta in postavitve.

Skupaj sva prevozila 3.113 km, pri tem porabila približno 290 l goriva.

Radivoj in Marija